

عنوان مقاله:

معناشناسی «مثنی» در قرآن کریم با رویکرد زبان شناسی اجتماعی

محل انتشار:

دوفصلنامه مطالعات قرآن و حدیث، دوره 14، شماره 2 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسنده:

فرهاد زینلی بهزادان - استادیار گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه ولی عصر (عج)، رفسنجان، کرمان، ایران.

خلاصه مقاله:

معناشناسی واژه «مثنی» در قرآن کریم با تاکید بر زبان شناسی اجتماعی نشان می دهد که این واژه مرتبط با فواصل آیات قرآنی و به معنای آیتانی با محتوای اصلی حمد و ثنای الهی است که با فواصل متماثل و متقارب به یکدیگر عطف شده اند. این نتیجه بر اساس ریشه شناسی مشتقات مختلف ماده «ث ن ی» و با استفاده از الگوهای مطرح در زبان شناسی اجتماعی و بررسی کاربرد واژه «مثنی» در بافت زبانی و بافت موقعیتی آیه ۲۳ سوره زمر و آیه ۸۷ سوره حجر به دست آمده است. فهم کاربردهای قرآنی واژه مثنی در گفتمان رقابت قرآن کریم با اهل کتاب نشان می دهد که «مثنی» در ارتباط با مزامیر داودی بر رسول اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) نازل شده و با مناجات و حمد الهی مرتبط هستند. همنشینی واژه «مثنی» با تعبیری همچون «احسن الحدیث» و ارتباط این واژه با لرزش بدن و «ذکر» در آیه ۲۳ سوره زمر، نشان می دهد که واژه «مثنی» با هیات صوتی قرآن کریم و محتوای حمد الهی نیز ارتباط دارد. تشابه ابقاعات صوتی فواصل و عطف آنها به یکدیگر در هفت آیه پی در پی سوره حمد و محتوای اصلی این سوره یعنی حمد و ثنای الهی، باعث شده که در روایات نبوی و اهل بیت (علیهم السلام) وصف قرآنی «سبعاً من المثنی» بر سوره حمد تطبیق شود، در حالی که در کنار آن، «القرآن العظیم» نیز وصف دیگر سوره حمد است که نشان از اهمیت زیاد قرائت این سوره دارد.

کلمات کلیدی:

مثنی ، معناشناسی ، زبان شناسی اجتماعی ، احسن الحدیث ، سبع مثنی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1229832>

